

Βάρδια ἐπ' ἀγκύρα

Ἔβλεπα ἕναν ἐφιάλτη σπὴν κουκέτα μου πὴν ὥρα πού ἦρθε ὁ λοστρόμος καὶ μὲ ξύπνησε. Πράγματα τρελλά, χωρὶς ἀρχὴ καὶ τέλος.

Εἰμωνα, λέει, μὲ κάποιο κορίτσι σ' ἕνα πόρτο. Ἀπόγευμα θά 'ταν μιά κι εἶχα πέσει νὰ κοιμηθῶ μεσημέρι. Σ' ἕνα μικρὸ αὐτοκινητάκι σάν κι αὐτὰ τοῦ λούνα-πάρκ πού τρέχαμε, πήδηξε στό καπῶ του μιά μαύρη γάτα. Ἄγρια μὲ κίτρινα μάτια σάν τοῦ ἔξαποδῶ. Μόλις πού πρόφθασα νὰ κλείσω τὸ τζάμι μαγκώνοντας λίγο ἀπὸ τὸ ποδάρι της. Οὐρλιαζε· τεντώνονταν νὰ μᾶς ἀρπάξει.

Τρέχαμε σὲ δρόμους γεμάτους αὐτοκίνητα, μὲ τὴ λυσσασμένη γάτα σπὴν πλάτη, χωρὶς φρένα. Νὰ θέλεις νὰ σταματήσεις καὶ τὸ ἀμάξι νὰ κατακυλάει σὲ τρακάρισμα. Σβέλτα νὰ κόβεις τὸ τιμόνι, νὰ γλιτώνεις ἀπὸ τρίχα κι ἐκειδὰ νὰ βλέπεις μεγαθήριο μιά μπουλντόζα. « Ἄμαί! » τὸ κορίτσι νὰ στριγλίζει ἀπὸ δίπλα κι ἡ γάτα νὰ φέρνει τοῦμπες στό καπῶ καὶ νὰ κουτροβαλιάζεται. Νὰ κλείνει τὰ μάτια.

Ὅλα τοῦτα κάθησα ἀμέσως - ὅταν ὁ λοστρόμος βρόντηξε πίσω του πὴν πόρτα καὶ τὰ ἔγραφα νὰ μὴν τὰ ξεχάσω. Ὅνειρα τοῦ ὕπνου καὶ τοῦ ξύπνιου βλέπω πολλές φορές τώρα πού γέρασα, μὰ τὰ ξεχνῶ. Στὰ νειάτα μου ζοῦσα πολὺ περισσότερο.

Εἶμαι καπετάνιος στὴ «Σφαίρα», μικρὸ περιπολικὸ τῆς Διώξεως Λαθρεμπορίου. Ταξιδεύουμε στὰ νησιά καὶ σπὴνουμε καρτέρια στὰ κουτραμπάντα. Μέρες καὶ νύχτες ἀλωνίζουμε τὰ πέλαγα γιὰ ἐκεῖ πού μᾶς σέρνει ὁ ἀσύρματος ἢ μᾶς πάει τὸ κέφι μας. Καμιά πάλι φορά, κουρασμένοι ἀπὸ τὸ πέρα-δῶθε, σταματᾶμε μισοπέλαγα καὶ ψαρεύουμε.

Λίγα χρόνια δουλεύω στὴ «δίωξη» καὶ πολλὰ στὴ θάλασσα. Ἐχω φέρει τοῦμπα τὸν κόσμο. Στὰ μπράτσα μου ἕνα φανάρι καὶ στό δεξί μου μερὶ ἡ Μαίρη ἀπὸ τὴ Βηρυτῶ.

Ἀνήσυχια χρόνια, ἡσυχία - ἄς ποῦμε, σήμερα. Τὸ Αἰγαῖο μιά λίμνη μπροστὰ στὴ μεγάλη θάλασσα. Ἕνας παράνομος νὰ κυνηγᾶει τώρα τὰ κουτραμπάντα...

Μέ φωνάζουν στὴ γέφυρα. Ἀνεβαίνω κούτσα κούτσα τὶς σκάλες. Νύχτωσε γιὰ καλὰ καὶ μπαίνουμε χωρὶς πλοϊκὰ στό μικρὸ κόρφο, τρύπα σπὴν πέτρα. Ὁλόγυρα ψηλὰ βουνά. Μονάχα τὸ καράβι καὶ τὸ σκυλόψαρο. Φουντάρω τὴ δεξιὰ. Σβήνω τὶς μηχανές, τὰ φῶτα τῆς κουβέρας. Διῶχνω γιὰ ὕπνο τὸ τσοῦρμο. Μένω βαρδιάνος στὴ γέφυρα μ' ἕνα ναῦτη σπὴν πλώρη.

Ἐδῶ θά πρέπει νὰ ξημερωθῶ περιμένοντας. Καλοκαιριάτικη νύχτα ζεστὴ μὲ φεγγάρι. Οἱ ἀστερισμοὶ ἔχουν τὶς δικές τους ἱστορίες κι ἐγὼ τὶς δικές μου. Ἀληθινές καὶ ψευτικές σάν τὶς ἱστορίες τοῦ φίλου μου.

Τὸ ξέραμε, βέβαια, πὼς ὁ γέρος ναυτικὸς μᾶς ἔλεγε, σχεδὸν πάντα, ψέμματα, ὅταν πηγαίναμε νὰ τὸν συναντήσουμε στὰ καταγῶγια πού σύχναζε. Σκούρα φανέλλα, μαῦρος ἐπενδύτης, μπερές. Μάτια παιδιοῦ καὶ χεῖλη φιληδὸνα. Κορμί κυρτὸ, κοντὸ, ξέσαρκο, ὄλο κόκκαλα.

Ἔλεγε μὲ τὶς ὥρες ἱστορίες, μισοκρυμμένος στοὺς καπνοὺς τῆς ταβέρνας. Ἱστορίες πού ἄκουσε κάπου καὶ μᾶς τὶς πάσαρε γιὰ δικές του -ποῦ νὰ ξεχωρίσεις τὸ δικό του πρόσωπο;-

Πόσα δὲν εἶχαμε ἀκούσει ἀπὸ τὰ χεῖλη του... Σαραντα χρόνια στὴ θάλασσα καὶ δὲν ἔλεγε νὰ ξεμπαρκάρει. Παντρεμένος, ἄς ποῦμε, ἐδῶ, χωρισμένος ἐκεῖ. Χαιρόνταν τὶς φουρτούνες καὶ παρακαλοῦσε τὰ ναυάγια τόσο πού κάποτε λίγο ἔλειψε νὰ τὸν μαχαιρώσει ἕνας καπετάνιος. Μὲ δίπλωμα πρώτου πλοιάρχου σπὴν τσέπη του τσουρμάριζε ὅπου εὔρισκε: μαρκονιστὴς, μάγειρος, λαδωτὴς, μοῦτσος. Στὴν ξηρὰ δὲ μπορούσε νὰ κάνει.

«Λοιπόν, λοιπόν» άρχιζε και τά ναυάγια διαδέχονταν τά κρεβάτια. Δρόμοι στενοί, άδιέξοδοι, μ' ένα παλιό σπίτι, κάστρο στή φάτρα. Μ' άναμένο τσιγάρο νά περιμένεις νά τελειώσει ό προηγούμενος. Μιά πόρτα πού άνοίγει και κουλουριάζεσαι στή σκιά. Στο φώς ό μεθυσμένος: κίτρινα δόντια, βρώμικο πανωφόρι.

Εΐταν τότε και τότε και τότε. Τό πέλαγος χωρίς τέλος, όπως τό βλέπεις ναυαγός. Κύματα, άμέτρητα κύματα. Τό στραβό σκυλόψαρο πού περιμένει. Τά ναυαγιστικά.

Μας άρεσε νά τόν άκούμε, κάνοντας τάχα πώς τόν πιστεύουμε. Εΐτανε στο κάτω-κάτω γέρος άνθρωπος, εΐθελε νά κρατηθεί από κάπου. Πΐναμε μαζί του τό κρασί μας κι όταν χωρίζαμε μεθυσμένοι τά βράδια στά ντόκια, καθένας γιά τό καράβι του, εκείνος σιγοσφυρίζοντας, όπως οδήποτε θά συνέχιζε μέσα του τίς ιστορίες πού μΐς άφησε μισοτελειωμένες.

Ήπιστρέφω στή νύχτα: ένα φώς στή θάλασσα μέ φέρνει πίσω. Ποιός άραγε, νά ψαρεύει μέ λάμπα, σέ τόσο γεμάτο φεγγάρι; Γαλήνη: άκούω τό σκίσιμο τών κουπιών. Μαζεύω τά μάτια μου νά δω τό κορμί. Μαυρίζει στήν άσπρη βάρκα. Κινείται μπρός πίσω σά μηχανή. Πλησιάζει.

Λέω νά του μιλήσω. Εΐναι πολύ μακριά ακόμα. Μά κι όταν θά φθάσει θά μ' άκούσει; Κάπου βιάζεται νά πάει ένα μέ τά κουπιά. Ή ρυθμός γρήγορος, λαχανιασμένου άνάσα. Τό πρόσωπό του δέν τό διακρίνω, εΐται όπως καμπουριάζει.

Χρόνια τώρα πρόσωπα πού περνοούν και φεύγουν. Τό κορίτσι στο δίπλανό κάθισμα πού καπνίζει: βλέπω τό χέρι, (τά πόδια κρυμένα σέ μακριά φούστα), λίγο από τό πρόσωπο. Μιά κάφτρα τσιγάρου σέ κάποια άπόσταση όμως. Δάχτυλα πού πλησιάζουν σέ χέρια πού άπομακρύνονται.

Μά, νάτος κι ό καρβόσκυλος πού ξύπνησε και τρίβεται στο πανταλόνι μου. Βαρύς, θρεμμένος από την άγάπη του μάγειρα. Κοιτώντας τον και τόν άνθρωπο μέ τή βάρκα πού δέ μ' έφθασε ακόμα μέ πήρε τό παράπονο και σέ σκέφτηκε.

...Νύχτα βγήκε από τό καράβι. Ήρημος πήρε τούς δρόμους.

Τά ηλεκτρικά φανάρια στή σειρά κοντά στις δέσρες μέ τούς κάβους τών караβιών. Φυρονερίά, στριδώνες στα γυμνά ντόκια. ΉΑκάθαρτα βρωμονέρια από λάδια και φλουδες. ΉΑνάμεσά τους έν' άσπρο χαρτί.

Κουρασμένος από τή βάρδια εΐπε νά πάρει λίγο τούς δρόμους, νά τόν χτυπήσει τ' άγιαζί. Γέρος, χρόνια ταξιδεμένος, ξεσπλημένος πιά. Ήεκίνησε κι έμεινε μούτσος: δέ μπορούσε τά τέτοια.

Στό τελευταίο καράβι τής ράδας τόν είδε, κρυμένο κάτω από τή διαβάθρα: δυο μάτια σ' ένα κουβάρι από κόκκαλα. Περνώντας στριμώχτηκε ακόμα πΐό πολύ, άποφεύγοντας τό θόρυβο. Ήστερα, όταν ξεπέρασε τό καράβι, ό σκύλος πέταξε από μΐαν άκρη τή μουσούδα του άλλα δέ γαύσισε.

Σκέφτηκε: κρύβεται, δέ θά ΄ναι του καραβιού. Σκέφτηκε: θά τόν είχαν κάποιοι ξεχάσει κάπου: πΐότερο πικραμένος παρά πεινασμένος θά πήρε τούς δρόμους. Ήΐσως νά τόν είχαν αφήσει μοναδικό βασιμάνη σ' ένα σάπιο καράβι φεύγοντας όλοι και χωρίς φαΐ και κουβέντα νά δραπέτευσε. Μπορεί, νά τόν είχαν δεμένο γιά τιμωρία και νά ΄σπασε τό λουρί.

Κοντοστάθηκε: σιγοσφύριξε νά τόν καταλάβει. ΉΟ σκύλος τρύπωσε γρήγορα τή μουσούδα του κάτω από τό ζύλο και σέ λίγο άνοιξε έν' αυτί από την άλλη μεριά. Ή άλλος έκανε τάχα πώς πλησιάζει κοιτώντας έντονα άλλα και μέ άγάπη τό μέρος του αυτιού πού τώρα φαίνονταν μαζί κι ένα υγρό μάτι. Καί ξάφνου, εκεί πού ό ένας κοιτάζε τόν άλλον άκούστηκε ένα μπάκι κι ό σκύλος πετάχτηκε από τή διαβάθρα, παρασύρωντας την και μ' ένα πΐδο πού άκολούθησε ένα τρέξιμο κυνηγημένου, χάθηκε πίσω από τά κασόνια μέ τά έμπορεύματα.

Συνέχισε μονάχος του νά περπατάει στή νύχτα. Πέρα από τά κουρασμένα καράβια και τά βιαστικά πού περιμεναν φορτία, πήρε τό δρόμο γιά τό μπάρι. ΉΑνοιγμένες πόρτες σέ σΐτια μισογκρεμισμένα μέ δμορφες σιδεριές στα μπαλκόνια τους, χωρίς λουλούδια. ΉΕκεί τόν είδε και πάλι διστακτικά νά τόν ακολουθεί από κάποια άπόσταση, έτοιμος νά πάει μαζί του ή νά τό βάλει στα πόδια.

Περάσαμε δμορφα κείνη τή βραδιά, εγώ κι ό σκύλος. Πάντα περνούσα δμορφα όταν,

χτυπώντας πίσω μου την πόρτα, έπαιρνα τούς δρόμους για τις φτωχογειτονιές. 'Αγόρασα κουλούρι σέ σουσάμι στην είσοδο του Λούνα-Πάρκ. Τό κοριτσόπουλο ξαναμμένο από την όσμη του κορμιού του, έπεφτε επάνω μου. Παραμέριζα νά περάσει για τά θηρία. Μιά γριά χάζευε τούς ακροβάτες. Πιό πέρα ό φαντάρος άσάκιγος σ' ένα μεγάλο, ψεύτικο κανόνι: «'Ενθύμιον εις άγαπημένην».

Πήγαινα, θυμάμαι, στή φτωχογειτονιά νά βρώ τόν 'Ερμογένη. Τά κορίτσια πού μπαίνό-βγαιναν στό σπίτι του μία πρόφαση. Μεσάνυχτα και μεσημέρια. τότε πού όλοι ήσυχάζουν, ήταν πιό εύκολη ή κουβέντα. 'Ενταση μέ άπανωτά τσιγάρα. 'Η Μαρίνα, ή γυναίκα του, είχε φέρει τόν καφέ και, συνήθως, κοιμότανε κοντά μου στό ντιβάνι.

Μιλώντας για διάφορα πράγματα, τίς περισσότερες φορές άσύνδετα, τά μάτια μου έπεφταν στά γυμνά της πόδια. Καλοφτιαγμένα μακριά πόδια μ' ένα δέρμα τρυφερό, καθόλου λεϊο. Μπορούσες νά νοιώσεις την άναπνή τους, όπως άνάβλυζε από τούς πόρους: ζεστή και ύγρη. Θά χείρονταν τά δάχτυλα του φίλου μου νά ξεκουράζονται επάνω τους.

Στή μέση του τραπεζιού ένα μεγάλο δοχείο: εκεί ρίχναμε τά τσιγάρα μας. Οί καρέκλες μας άντικρυστά, τίποτα νά μή διαφεύγει. 'Απειραχτα τά βιβλία στά ράφια. 'Εγώ κι ό φοβισμένος 'Ερμογένης μέ τίς ώρες νά καπνίζουμε από τό ίδιο πακέτο.

'Εξω από τό παράθυρο ό κόσμος: βλέπαμε τά κεφάλια τους: τό σπίτι ήταν ισόγειο. 'Ο μπακάλης μέ τό τηλέφωνο άπέναντι, ό φόβος τής μητέρας: «τί θά πεί ό κόσμος;», ό πιτσιρικός πού κατουράει τό στύλο.

'Όλα στό μεγάλο, κοινό δοχείο: έννοιες, μικροστεναχώριες, ψευτοεγωισμοί. 'Η μικρή άδελφή του ή 'Ελπίδα, πού έπαιζε στό διάδρομο μέ τό παιδί, κι αυτή κάτι δικό μου. Κι ή μεθυσμένη Κατερίνα μέ τίς κατοχικές της ίστορίες κι ή 'Αννα μας μέ τό μικρό μπάρ μέ τίς ζωγραφίες του κι οί σκυλισιες άγάπες μας

Νυστάζω: κουράστικα νά θυμάμαι τόσους βασανισμένους προσμένοντας τούς παράνομους. 'Από πού, λές, νά 'ρθουν; Πίσω από τά βράχια ή κόντρα στό φεγγάρι; Ξάγρυπνοι όλη τή νύχτα θά διψάνε. Κρεμασμένο τό τσιγάρο τους, άσβηστο για ώρες. Καί τά χέρια χαμένα στό ναυτικό άμπέχωνο.

...Είχαμε δει τούς γλάρους νά γυροφέρνουν στό βράχια και καταλάβαμε πώς έπρεπε νά τά μαζέψουμε χωρίς νά περιμένουμε τά μετεωρολογικά. Τρία καράβια ξύλινα -παντούφλες πές- στό μάτι του καιρού. Στό τελευταίο κλειδί μās πρόλαβε ή τραμουντάνα και μέ τίς μηχανές όρμούσαμε νά κρατηθούμε όρτσα στον άνεμο πού μās ξέσερνε.

Χαλάζι καλοκαιρινό σέ μία άδέσποτη νύχτα. Φίδια οί άστραπές νά φωτίζουν για λίγο κι ύστερα, άμέσως, κόλαση. 'Αγριο ποτάμι τό νερό, άσταμάτητο, χοντρό σαν καρύδι. Μούσκεμα οί χάρτες, ό τιμονιέρης -δυό μέτρα μπόι- άδύναμος.

Τραβερσάραμε για ώρες στον καιρό, στό ίδιο σημείο. 'Εγώ στή γέφυρα, ό ναύτης στό τιμόνι κι ό караβόσκυλος μέ τά κόκκινα μάτια. Νά κρατιέται στό πρεβάζι τής μπουκαπόρτας, νά τεντώνεται και νά ούρλιάζει.

Μās ξεγέλασε σέ λίγο ό καιρός, κόπασε ό άγέρας, έμεινε μονάχα χοντρό τό κύμα. Τσακισμένοι -ούτε μπορέσαμε νά μετρήσουμε τί χάσαμε- βάλαμε πλώρη τό ένα καράβι πίσω από τ' άλλο για ένα άσφαλισμένο, όπως πιστεύαμε, όρμο. Φουντάραμε κοντά κοντά και πήγαμε για ύπνο. 'Εκεί στον ύπνο μās βρήκε και πάλι ό χαλασμός.

Σεισμός τάρaxe τίς κουκέτες, άνοιγοντας και χτυπώντας πόρτες και γκρεμίζοντας ό,τι έβρισκε. Τό καράβι πλαγιασμένο στον καιρό, άκυβέρνητο, όλο κι έπεφτε στό βράχια.

Τρέξαμε, όπως όπως, στή γέφυρα, βάλαμε τίς μηχανές νά κρατηθούμε. Μούγκρισε τό καράβι, γονάτισαν τά φώτα, πήρε νά όρμήσει ή πλώρη στον άνεμο. Γροθιά στή γροθιά. 'Αναμαλλιασμένοι οί φοβισμένοι έτοιμοι νά πηδήξουν. Νά τρέμουν τά πόδια κι ή καρδιά, άκόμα, ν' άντέχει. Φωνές άπελπισίας από την ξηρά. 'Ανάμεσά

τους μιά εύχη –πάντα θά τή θυμάμαι– ενός γεροπαρά πού ἔχασε μέ τήν ἀλλαξοκαιριά τά δίχτυα του: «ὁ Ἅι-Νικόλας νά μᾶς γλιτώσει».

Κι ὁ Ἅι-Νικόλας μᾶς γλίτωσε κι ἀράξαμε, ἐπιτέλους, στό νησί χωρίς ὁμως νά τιμήσουμε τή μνήμη του. Ξεφάντωμα ἀνάκατο μέ ἀλάτια καί τρώμους. Πρόσωπα ρουφηγμένα πού ἀργοπατοῦν σ' ἀπελπισμένα ζειμπέκικα.

Ξημερώνει κανένας δέ φάνηκε· θ' ἄλλαξαν δρομολόγιο οἱ παράνομοι. Τά φῶτα σβήνουν, τ' ἀστέρια σβήνουν, ὁ κόσμος ξυπνάει σκοτώνοντας ὄνειρα. Ἡ περιπέτεια τῆς νύχτας τελειώνει σέ μιά καινούρια μέρα πού ἀρχίζει.

Πέρα τά γύρω νησιά ἀχνοφαίνονται, ἀγκυροβολημένα καράβια, συντροφιά στό δικό μας καράβι. Ἡ θάλασσα πρωινή, ἀκύμαντη ἕως ἐκεῖ πού φθάνει τό μάτι. Παίρνεις κουράγιο, θέλεις καί πάλι νά φύγεις. Νά περάσεις μόνος χωρίς καμήλα τήν ἔρημο.

Τώρα ξεχάστηκαν ὅλα· τά μάτια ἐπιμένουν νά δοῦν, νά καταγράψουν, τά πόδια νά πάρουν καινούριους δρόμους. Ξεθωριάζουν οἱ ἐντάσεις τῆς νύχτας. Τό πρωινό ἀγιάζι εὐωδιάζει χῶμα καί σάρκα. Οἱ γλᾶροι ὀρμοῦν ν' ἀρπάξουν τό λαχταριστό ψάρι. Ἡ γέρικη καρδιά μου φτερουγίζει σέ καινούρια ποιήματα. Ὡς πότε, ὡς πότε;

Τάσος Κόρφης

